

Nro. 38.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL.

*Költ Bétsben Majusnak 10-dik napján 1796-ik
esztendőben.*

B é t s.

A Bétsi Porcellán fabrikában, porcellán edényeket készíteni és festeni tanuló ifjúságnak esztendőnként tartatni szokott visgáltatása a közelebb múlt tsötörtökön kezdődött el *Antal, János Baptista, Rainer, Lajos, és Rudolf* királyi fő hertzegeknek, Gr. *Kollowrát* első dirigens minis-ternek, az Olasz Orzági udvari Kancellária Kancelláriusának Gr. *Kobenzelnek*, sok idevaló úri méltóságoknak, és a' szép mesterségek akadémiaja Directorainak 's Prófessorainak jelenlétekben. Az ezen fabrikában tanuló ifjúságnak előmenetelét mind ö kir. hertzezségek, mind a' jelenvölt úraság tökéletes meg elégedessel szemlélték, és fe-

lettebb magasztalták ezen szép műhely fő igazgatójának B. *Sorgenthal* Cs. K. udvari Tanácsos Úrnak fáradhatatlan izorgalmatosságát. — Vége lévén a' vizgáltatásnak magok ő kir. hertzezségek osztogatták ki az érdemesebbeknek a' rendelt jutalmat.

A' *Bukovinai* nem egyesült Görög püspök *Wlachovich* úr, az alatta lévő Bukovinai papság által múlt 1795-dik esztendőre bé adatott szabad hadi segítséget 685 forintokban és 31 krajtzárookban, a' *Lembergi* kir. kamarába bé küldötte.

Az idevaló fő iskolában mathésist épületesen tanító Prófessort B. *Metzburg György Ignátz* urat, az egész taksának el engedésével, Cs. K. Tanácsosságra emelte ő Felsége, mind sok esztendőig való szolgálatjáért, mind azon különös érdemeiért, a' mellyeket *napkeleti Gallitzia* fel mérése által szerzett magának. Egyfzérsmind *napnyugoti Gallitzia* geografia fel vételét, és le rajzolását is reá bizta, segítségül adván melléje a' Gallitziai hajó építő mesterségnek igazgatóját *Gaspari* abbást.

Hadi Történetek.

I. Olasz Országban.

Az Olasz Orzági ármadiától leg közelebb ide érkezett tudósítások szerént, B. *Boliö* hadi tárnokmester, a' *Pedemonti* ármádiával, és annál lévő Cs. K. seregekkel való egyességének további fenn tartására, akként telepítette le *Oviglió* mellett a' kórmányára bizatott Austriai ármadiát, hogy *Castel Nuovo di Bormidatól* fogva, *Canelli*, *St. Abano di Belbo*, *St. Marsano*, *Muasca*, *Montbercello*, *Corticelle* és *Nizza della Paglia* helységeken keresztül *Dezzóig* kordont vonatott néhány Cs. K. és *Nápolyi* seregekkel; más több sereget pedig az ellenség *Bochettánál* lévő mozdulásaira való vigyázat véget, *Pozolo Formigáró* mellé állított ki.

Minekutánna mindazáltal mind a' *Pedemonti* ármádia, mind az ennél lévő Cs. K. seregek vezérjeitől tudositást vett volna arról, hogy a' minden oldalról mind előbb előbb nyomúlt ellenség a' *Fossanoi*, és *Cherascoi* tanyákról is hátrább szoritotta, és *Caramagnolában* egész erejét öszve vonta volna; arra határozta meg magát *Bollio* hadi Tárnokmester, hogy a' mellette lévő Cs. K. seregeket *Tortona* alá telepittse le, néhány gyalog és lovas seregekből álló corpust pedig *Valenza* mellett a' *Pó* vizén által küldvén, *Bréme* és *Lumellina* városokig küldje előre, a' mellyel egygyüt, ha a' szükség és környülállások magokkal úgy hoznák, illendő módon fedezhesse az *Austriai Lombardiát* (g).

II. A' *Rénus* környékén.

Még most is tsendesen és egymás szemébe nézve táborozik a' két hadakozó fél, mellyből igen sokan azt a' következtést húzzák ki némellyek,

(g) Lombárdiának, vagy Longobardiának nevezetik *Olz Ország*nak az a' része, mellyet a' Longobardusok a' 6-dik században el foglalván tsaknem a' 9-dik századikig birták, és a' melly felső és alsó Lombardiára, vagy a' *Pó* folyó vizén innen és túl fekvő Lombardiára osztatik fel. A' felső vagy napnyugoti Lombardiához tartoznak a' *Pedemonti*, *Montferrati Szalandiai* és *Mediolanumi hertzogségek*. Alsó és napkeleti Lombardiához a' *Pármái hertzség*, *Módona*, *Mantua*, *Ferrára*, *Bologna*, *Pádua*, *Vicenza*, *Veróna*, *Brèscia*, *Cremóna* és *Bergamó* az ezekhez tartozó tartományokkal együtt. *Pármát* és *Piacénzát* a' *Pármái hertzeg*, *Pedemontiumot*, *Szabandiát*, *Montferrátot* és *Mediolánumnak egy részét* a' *Szardiniai király*, a' többit pedig, némelly környékeket és városokat ki vévén, a' *Felségés Austriai ház* birják.

hogy lassan lassan el készül *Irene* isten asszony oltara, mellyre nem sokára jó illatú áldozatokat fognak vitézeink vinni. Engedjék az egek, hogy bé tellyesedhessen jövőendő mondások. Ugy de ha békességes nyarat lehetne reménylenünk, mire valók vólnának a' hadi seregeknek egy helyből más helybe való menetelek? Mire valók a' *Rénus* túlsó és innenső partjain még most is készületben lévő borzalmtó sántzok és batteriák? Mire valók a' még most is éjjel nappal armádiához menő ele-séggel, ágyúkkal és munitziókkal meg terhelt tár-szekerek? Mire való a' Német Országi új Feld-marsalnak *Károly* fő hertzegnek az a' leg köze-lébb ki adott parantsolatja, melly szerént a' Sta-tusokra vetett requisitióknak bé adásával kése-delmezők katoná executió alá vettetnek? Mire való *Károly* fő hertzegnek *Bingenbe* való utazása, és a' *Hundsrückeni* 's *Rénus* alsó környékén tábo-rozó seregeknek meg visgáltatása? Ezen és az ezekhez hasonló hadi készületek épen nem ollya-tén jelenségek, a' mellyekből békességes aratást lehetne a' *Rénus* mellyéki lakosoknak reményleni. *Moreau* Generális a' *Rénusi* Fr. armádiának fő vezérje hirtelenvaló parantsolatot kapott a' *Párisi* Directoriumtól hivatalbeli kötelességének el kez-désére.

Austriai Belgium.

Brüsszelből Apr. 12-dikén. A' Frantziák még most is erőssen készítik magokat a' hadakozásra, és mind a' requisitio alá vettetett, 's katonának vitetett ifjúság, mind a' tábori munitókkal meg rakott társzekerek szüntelen mennek a' *Rénus* felé. Minden hadi seregek számok felett meg szaporitattak, az *Orleans* nevet viselt dragonyos rege-ment 400 főből állott ide jövedelekor, most pedig 1000 emberrel marsirozott innen ki. Tegnap egy pattantyus sereg ment által várasunkon, és egye-nesen a' *Rénus* alsó környékére vette az úttyát.

Antverpiából Apr. 11-dikén. Tegnap esett ér-tésünkre, hogy azon *Toskána* nevü hajó, a' melly

Hamburgból ki kötőhelyünkbe jönni szándékozott, és régtől fogva is váratott, végtére tegnap előtt el érkezett *Blissingenbe*. Leg ottan tudtára adatott a' *Dünkerkában* lévő Admirálisnak *Stabel* Urnak, a' ki a' kormányszék parantsolatja szerént egy hadakozó hajóval fogja a' fent nevezett hajót ki kötőhelyünkbe bé kísérni. Illyenképen tsak ugyan fel szabadítatott a' *Scaldis* folyó vizén való hajókázás és kereskedés, melly 1715-dik elztendőtől fogva a' *VI. Károly* Császár, és *Hollandiai* respublika közt szerzett *Barriere* trakta szerént, bé vólt zároltatva, következésképen az annakelőtte *Antverpiába* ment kereskedő hajók *Amsterdám* alá szoktak jární, holott a' *XVI. Században* támadt és 80 elztendőkig tartott Spanyol hadakozás után, sok nevezetes kereskedők le telepedtek. Illy formán, hogy ha *A. Belgium* törvényes urának vissza nem adódna, melly nélkül mindazáltal nehezen léfzen közönséges békesség, *Antverpia* meg gazdagodna, *Amsterdám* pedig meg szegényedne.

Brüsszelből Apr. 17-dikén. Nem elég, hogy a' reánk vetett erőszakos költsönözés fejében nagy summa pénzt ki tsikartak kezünkből a' *Frantziák*, hanem már most szerzőléket is kívánnak tőlünk, a' melly ha többre nem, kevesebre nem fog menni az elsőbnél. Illyenképen sok pénzünkben áll minékünk a' *Frantzia* szabadtság.

Frantzia Ország.

Néhány hólnapoktól fogva igen sok *Jákobinusok*, királyt kívánok, 's más emberek tapasztaltván *Párisban* lenni, a' kik nemtsak alattomban, hanem végtére világossan is intselkedtek a' *Directorium* és kormány szekeknek tagjai után; szükségesnek itelte a' végre hajtó Tanáts az 500 Ize mélyből álló Tanátsot e' dologról emlékeztetni, 's hozzá küldött *Commssió* által arra serkengetni, hogy a' következhető veszedelemnek el távoztatása vegett tegyen illendő rendeléseket. A' honnan

következő törvényeket hozott Áprilisnek 15-dik napján: 1) A' respublika belső tsendessége meghaborítóinak, és a' szabadság valóságos ellenségeinek fognak azok tartatni, 's érdemek fzerént halálosan meg is büntettetni, a' kik akár beszédjeik, akár ki olzogatott, és falakra ragasztott írásaik által, az ezer hét száz kilentzvenegyedik, 's 1793-ik esztendőbéli Constitutióznak vissza állítására, a' törvényhozó székeknek és Directoriumnak szellyel olzításokra, a' Status örökségeinek fel prédálására, avagy a' maganosok vagyonainak magok közt való fel olzítására serkengetik a' népet. — Azon esetre, hogy gyengebnek fogják a' birák a' vétket találni, deportatióra, avagy valamellyik sivatag szigetbe való vitetésre fog a' halálos büntetés által változtattatni. 2) Minden öszve gyűlések, a' mellyekben ilyen pártoskodásra ingerlő tanácsok tartatnak, mint veszedelmes öszve esküvések úgy fognak tartattatni. 3) Az illy gyűlésekben találtatandók az előjáróknak és a' fegyveres hatalom kórmányozójának első parantsolatjára olzoljanak szellyel. Az engedetlenek fogattassának el 's következőképen büntetessenek meg: az idegenek, és a' deportatióból vissza tértek halálra; azok a' Status tisztjei, a' kik ellen vagy vádoló dekretum hozatott, vagy meg ölésekre mindennek szabattság engedtetett, vagy a' kik az ellenek ment vádak alól ki nem szabadítottak, deportatióra; a' többi 5 esztendei vasra. 4) Minden, a' ki a' nationalis bokkrétán kívül más tzimert visel, esztendeig való tömlötzbe tsukatassék.

Ezen alkalmatossággal az írásban és nyomtatásban való szabattságra nézve is az a' közönséges meg egyezésből való meg határozás tétett, hogy ennekutánna semmi névvel nevezendő írás, az írónak és nyomtatónak neve nélkül ki ne adattassék, 6 hólnapi tömlötzre való büntetés alatt.

Minekutánna a' fent meg jegyzett törvények Páris várasának szakaszaiban ki hirdettettek vól-

na, leg ottan így szól egy Frantzia közönséges levél, mindenütt nagy tsendesség lön, a' titkos gyűllés házak bé zárattak, az anarchisták el tűntek, a' Maratisták föld alatt lévő lyukaikba bé bújtak. — Ezen tsendesség fenn tartása véget megsaporitatott a' fegyveres hatalom, a' *Grevelli* és *Sablonsi* sikokon sok seregek táboroznak, és ottan ottan számós vigyázó katonák járkálnak a' város útzáin. — A' respublikanusok gondolkozású lakosoknak felettébb tettzenek ezek a' rendelések; a' Jákobinusok ellenben azt sugdalják még most is füleikbe, hogy a' mostani Fr. kórmányszékek merő Chouansokból állanak.

Ennekelötte 60 millió liverst fizetett a' *Párisi* fő kórmányszék az odavaló Journalistáknak, avagy közönséges újságíróknak. Most tapasztalván, hogy sokan közzülök nem tsendességre, nem a' Constitutionnak tellyesítésére, 's nem a' nemzeti képviselők eránt való tiszteletre és engedelmességre, hanem ezekkel ellenkező dolgokra ingerlik a' köséséget, nemtsak meg vontak töllök adakozo kezeit, hanem igen kemény törvényeket hozatott azok ellen, a' kik ennekutánna vagy beszédjeik, vagy írásaik által ártalmára lenni igyekeznek a' respublikának.

Dinánból, *Kis-Britanniának* nevezetes erőségéből az a' hír vitetett *Párisba*, hogy leg közelebb *XVIII. Lajos* királynak egy újabb hirdetményét szegezték ott ki az úttzának szegeleteire a' *Chouansok*. A' *Quotidienne* nevű újság levél mint bizonyos dolgot úgy beszéli, hogy az *Orleansi* hertzeg mind több több követőket kap, és hogy *Sieyes*, *Louvet*, *Chenier*, 's több velek egyet értő deputátusok a' *Noallesi* palotában tartják titkos gyűlléseiket, 's ottan készítették el azon plánumot melly szerént királlyságra emelhessék a' nevezett hertzeget.

A' *Londoni* és *Bétsi* Fels. udvaroknak utólsó magok meg határozása nagy szomorúságot okozott a' békességet szív szakadva de magok óhajtó innyeszerint Frantziáknak. Minden *Párisi* kö-

zönséges levelek, 's ezek között még azok is, a' mellyek a' Directorium igazgatása alatt adattatnak ki, meg valják, hogy a' közönséges békeségre tzelező trakta félben szakadott, és hogy nem az iró penna, hanem a' fegyver által kellek Európának tsendességet vissza szerezni.

April. 18-dikán három jelentései olvastattak fel a' Directoriumnak az 500 személyből álló ifjú Tanács gyűlésében. Az elsőben a' hadi minister számára 200 millió, a' tengeri dolgokra ügyelő minister számára 500 millió liverst kívánt. A' másodikban azt javasolta, hogy a' hazájokba vissza papságra és emigránsokra, nevezetesen a' *Lyon* tért városába öszve gyűltekre fel nyilt szemekkel vigyáztassék. A' 3-dikban azt projektálta, hogy ama hires Fr. Filosofusnak *Descartesnek* (Cartesiusnak) hamvai *Praireálnak* 10-dikén (Maj. 29-dikén), a' melly nap a' Fr. nemzet nagy embereinek emlékeztető napjává tétetett, vitessék bé a' *Pantheonba*.

Nantesben egy bizonyos klúbot záratott bé *Ruthil* brigadiros Generális, mellyben sokan vóltanak az előbbi *Nantesi* vérengező tribunál tagjai közül. Ezen klúbnak írásait, mellyekből világosan ki tettik, hogy a' Royalistákkal levelezett, és hogy az 1793-dik esztendei Constitutiót vissza vinni akarta, a' nevezett Generális parantsolatjára el petsétaltettek.

A' *Párisi* kormányszék rendeléséből egy illyetén tzimü új újság levél adatik most ki *Párisban*: *Journal des defenseurs de la Patrie*, az az: a' haza védelmezőinek számokra való újság levél, mellynek fő tzeleja az, hogy az ármádiák hazájok, és a' respublika Constitutiója eránt való kötelességeikre emlékeztettessenek, és különbkülönbféle indító okokkal 's példákkal vitézi bátorságra serkentessenek.

Brunk, a' ki a' régi Görög irókat sok szép jegyzéseivel meg bővitve ki adta; *Lombard* a' Fr. ármádiáknak fő Chyrurgusa; *Arbogast* az utólsó

Conventnek tagja, a' ki ennekelötte néhány esztendővel a' *Pétersburgi* Cs. tudós Társaság által ki adatott mathematica kérdésre tett jutalmat elnyerte, és *Koch*, *Hermann*, *Oberlin* és *Schweighauser* Strafsburgi Professorok, a' tudományoknak és szép mesterségeknek öregbitésekre múlt esztendőben fel állitatott *Párisi* nationale Institutumnak tagjaivá tétettek.

Olasz Ország.

Néhány külföldi közönséges levelekből legközelebb azt olvastuk, hogy a' *Velentzei* respublika nyilvánóságos rendelkezésre oda hagyta a' *Provinciai Gróf*, vagy inkább *XVIII Lajos* király *Verónát*. E' dolgot következő módon adja elő egy *Verónai* magános levél: „Egy olly nevezetes és szembe ötlő dolog történt most itten, a' melly nem annyira magára a' történetre, mint inkább annak következéseire nézve figyelmetessé tette a' Publikumot. Minekutánna *Velentzéből* ide, 's innen *Velentzébe* gyakran kurirok jöttek mentek, és olly bátorságra tzélzó rendelkezések tétettek volna, mintha ellenség állana kapuink előtt, a' *Velentzei* Tanáts parantsolatjára April. 13-dikán a' *Provinciai Grófhhoz* menvén *Marquis Carlotti Verónai* nobili, az az nemes, azt a' jelentést tette, hogy bizonyos okokra nézve meg nem engedheti a' kórmányfzék, ö K. Felségének további ott való lakását, hanem alázatossan kéri, haggya oda a' *Velentzei* Statust.”

„Ezen előre el nem látott, annyival inkább nem reménylett jelentésre ekként felelt *XVIII Lajos*: Én ugyan, *úgymond*, innen el megyek; hanem minekelötte el indulnék e' kettőt kívánom: 1) Mutattassék meg nékem azon aranyos könyv, mellyben az én familiám fel vagyon irattatva, hogy ekképen tulajdon kezeimmal ki törülhessen öseimnek neveiket. 2) Adattassék nékem vissza azon fegyver készület, mellyet az én ösöm *IV Henrik* Fr. király tsupán barátságból ajándékozott a' *Velentzei* respublikának.”

„Kétszég kívül nem tettett ezen nemes, fontos, és a' gonosz szeréntsének minden tsapásait semminek tartó felelet *Pringli Velentzei* nemesnek és *Verónai Podestatónak*, (*Practornak*, avagy a' törvényekre és jó rendtartásokra ügyelő miniszternek), a' ki nemtsak protestált XVIII Lajos feltételei ellen, hanem más nap ugyan azon *Marquis Carlotti* által hozzája is küldötte protestatióját. Erre azt válaszolta a' király: Tegnap, *Agymond*, a' kórmányszék nevében hozzám hozott jelentésre adtam feleletet, most a' *Podestató* részéről való protestatiót hozza kegyelmed hozzám, de én azt el nem fogadom, sőt ha a' *Velentzei Tanáts* maga küldötte volna is azt hozzám, el nem fogadnám. Meg mondtam, hogy innét el megyek, és mihelyt a' *Velentzei* republikától kívánt passus hozzám küldetik, leg ottan el is fogok indulni: hanem álhatatosan meg maradok elsőbb feleletem mellett, ezt kívánja magam eránt való kötelességem, és én ilyen környülállásaim közt sem felejtkezem el arról, hogy én Fr. Ország királya vagyok. — *Veronából* ki indulván azon útat vette fel, mellyet a' betsület mutatott nékie, t. i. a' *Conde* hertzeg ármadiájához vivöt, holott Fr. nemes rangal fog lenni, 's annál maradni mind addig, mig tökéletes királyi méltosággal jelenhet meg a' világ piatzán.”

Florentziából April. 18-dikén. A' múlt szombaton reggel egy stafféta jöven *Genuából* az itt lévő Fr. ministerhez *Miot* polgárhoz, azt a' hirt hozta magával, hogy a' *Laharpe* és *Massena* Fr. Generálisok kórmánya alatt lévő hadi seregek *Monte-Notte* és *Cassára* környékein meg támadván az egyesült *Austriai* és *Pedemonti* ármadiát, sok tiszte és köz embert vesztettek; hanem amazoknál erősebbek lévén, tsak ugyan meg tartották a' tsata piatzot. Mindjárt ekkor előbre nyomulván *Céva* várát ostrom alá rekesztették, és a' vezérlések alatt lévő ármadiának egy részét a' sikságra tovább küldötték.

A' múlt April. 13-dik napjától fogva 18-dikig

történt tsatákat ekként adja elő egy *Maylandi* magános levél: „Az *Argenteau* Gen. Lajtinant és *Rukavina* Gen. Major vezérlések alatt lévő Cs. K. seregek három oldalról is meg támadtatván az ellenek ment számos ellenség által, hosszas vitézi ellent állások, és viaskodások után kéntelenek vóltak magokat hátrább húzni. A' tsata piatzon maradtaknak, meg sebesítetteknek és fogságba esteknek száma nem kevés vólt. Leg többet vesztettek a' *Stein*, *Terzy* és *Pellegrini* batallionok. Az elsőnek Oberstere *Starler* úr sebbe esvén el fogatott, *Neslinger* Oberstlajtinant hová lett légyen nem tudatik. A' harmadik batallionnak Oberstlajtinantja *Olbein* úr, és Generális *Roccavina* meg sebesítettek. — *Anial* fő hertzeg regementje leg inkább ki lévén tétetve az ellenség batteriáinak, leg többet vesztett. — Úgyan akkor, t. i. Apr. 13-dikán körülvévén egy Fr. colonne egy *Austriai* szabad seregből és *Pedemonti* Granatérosokból álló, 's *Provera* Generális által vezéreltetett corpust, hosszas vele való tsatázása után, mellyben egy Generálist és sok fő tisztet vesztettek a' Frantziák, el fogta, a' mellynél lévő tisztek kavalléri parolájokra vissza botsátattak, a' köz emberek pedig Fr. Országba küldettek rab-ságra.

Annakutánna öfzve kaptsolván magát éz a' colonne a' *Cairóból* hozzá ment colonnével a' maga seregeit *Dego*ig vissza vont *Argenteau* F. M. Lajtinántot meg támadta, és onnan is *Aquiig* nyomta.

Ertésere esvén *Vukassovich* Generál Major-nak, hogy *Dego* ellen nagy erővel ment az ellenség, utánna induúlt vitéz Magyar és Horvát katonáival, de oda jutván, sem *Argenteau* F. M. Lajtinántot, sem a' Frantziákat, a' kik a' mieinket mind hátrább hátrább nyomtak, ott nem találta. Tehát minden további tétovázás nélkül utánnok eredt, 's őket utól érvén hátúlról mérgesen meg támadta, meg verte, vissza hajtotta, és nemcsak az az előtt való napon el vesztett ágyúin-

kat és munitióinkat vissza nyerte, hanem e' mellett a' Frantziaktól is sok hadi eszközöket el vett, és 500 embert fogott el közülök, 's egészen *Dégon* túl üzte őket. Hanem szeréntsétlenségére tovább nyomozván az ellenséget mint kellett volna, egy más Fr. colonnéra bukkant *Montenotte* környékén, és nem lévén elegendő munitiója, kénytelen vólt vissza térni, és az általa el fogatott Fr. készületeket és foglyokat hátra hagyni. — Mennyi vesztesége lett legyen a' mi seregeinknek, szorosan meg nem lehet határozni.

Nagy Britannia.

A' Status szükségének ki potolására, ismét hetedfél millió font sterlinget akar *Pith* minister fel venni; melly végből Apr. 14-dikén két óráig való conferentiát tartott a' *Londoni* nevezetesebb kereskedőkkel és pénz váltókkal. — Ismét 6 linea hajók küldtetnek a' napkeleti *Indiába*, rész szerént a' már el foglaltatott *Hollandiai* szigeteknek védelmezések, rész szerént többeknek keresése végett. — A' *Jó reménység hegyére* is számos hadi nép küldetett.

A' kórmányfőeknek azon maga meg határozása, mellyet a' *Wickham* Úr kérdéseire adatott válasz után ki jelentett, és a' mellyet mi is *Majus*nak 3-dik napján költ 36-dik számú újság leve-
lünknek 565-dik és következő lapjain Erd. olvasóinkal közlöttünk, nemcsak nem tettik az antiministerialis résznek; sőt azt a' bal követke-
zést akarja abból ki húzni, hogy tellyességgel semmi szives szándéka nintsen a' ministeriumnak a' meg békellésre. Erre való nézve az újonnan költsön fel vétetendő hetedfél millió font sterlingben sem akar meg egyezni, azt vetvén okúl, hogy soha sem vólt Angliában izűkebb a' pénz mint most, mellyet azzal akar meg bizonyítani, hogy a' napkeleti Indiákra küldetett regementek Obersterjeinek zsoldjok nem kész pénzel, hanem *Exchequer-Billekkel*, az az, *Cameralis pa-*

piros pénzel fizettetett ki, sőt az ármádiáknál lévő tábori agensek is ilyen papiros pénzt vettek a' magazinumokra ki adott költségeikért, mellyen öt, sőt hét font sterlinget is vesztenek százon.

Az eddig sok szükséget szenvedett köz nép nagyon meg vizsgálattatott, 30 pentzről 10 pentzre szálván alá a' kenyér fontjának az árra. A' közönséges piatzokon is nagyon meg óltsódott az élet, mivel számos gabonás hajók vagynak *London* alatt a' *Tamesis* vizén. A' gabonával kereskedő zsidók is félvén a' nagyobb óltsóságtól egyszerűben fel nyitották el rejtett magazinumjaikat. Minapában halván egy fősvény mólnár az élet árának le szállását, melly miatt ő 20000 font sterling kárt vallott, magát fel akasztotta.

Nemtsak az élet, hanem az eleség is meg óltsódott *Londonban*, kiváltképen minekutánna 20000 tonna riskása küldetett volna oda napkeleti *Indiából*. — Az onnan *Londonba* jutott *Nonsuch* nevű posta hajó is, melly a' múlt Decemb. 26-dik napján indult ki *Bengaléből*, riskásával vólt meg terhelve. E' vitte *Londonda* azt a' hirt, hogy a' *Ceylon* szigetében lévő nevezetes erősséget is *Columbot* el foglalták az *Anglusok*, és már most az egész szigetnek birtokában vagynak. — A' *Molukki* szigetek ellen küldetett hajó seregekről még semmi hir nem ment *Londonba*: mindazáltal telylyes reménységek vagyon a' *Brittusoknak*, hogy nem sokára ezeknek birtokába is el juthatnak.

A' *Yorki* hertzegné is teherbe lenni mondatik. — A' *Quiberoni* szigetben, és az *Angliának* szolgálatjában meg hólt Fr. nemesek árváinak számokra egy szabad iskolát állított fel a' kormányzó *Buckinghamshireben*. — A' *Londonban* lévő első rangú Török követ (Ambassadeur) és *Hanikoff's Tare* Orosz Admirálisok *St. Jamesbe* menvén Apr. 14-dikén, fölöstököm után bé mutatattak a' Fels. királynak. — Az *Anglusok* és *Spanyolok* közt való hadakozást el kerülhetetlennek lenni tartják némelly *Londoni* politikusok.

Batáviai Respublika.

Daendels Generális hadi seregeinket és *Gröninga's Arnheim* közt lévő vég várainkat meg vizsgálván, April 22-dik napján *Hágába* vissza tért, és mindjárt akkor jelentést tett a' hadi dolgokra ügyelő Commissiónak. Ez után gyűllést tartván a' nevezett Commissió azt javasolta, hogy a' *Vesztfáliai* kerülettel, és *Mwas* folyó vizével határos vég várak védelmező állapotba tétessenek; a' *Gvericke* Gen. Major kormánya alatt lévő hetedik brigáda útnak inditassék; a' respublikának szélső határaitra 22000 főből álló armádia küldetessék őrizetre, és 3000 ló vétetessen az artilleria szolgálatjára; a' lovak a' respublika különbözőkülönbféle kerületjeiből vétetődjenek ki, 's minden darabért 175 forint fizetessék.

A' közönséges havatalt viselő személlyekre nézve következő törvényeket hozott a' *Hágai* Nemzeti Gyűllés: 1) Hogy azon hivatalnak viselésére, mellyre valaki emeltetni akar, elegendő talentomokkal birjék. 2) Fegyhetetlen életű legyen. 3) Ésmérje meg a' *Batáviai* népnek felsőgét, és esküvessel kötelezze magát a' fő kormányfő előtt arra, hogy soha leg kisebbbet sem fog mivelni, a' mi az előbbi helytartói kormányfő újobban való fel állítására alkalmazhatna.

Winter Admiralist olly véggel küldötte a' *Convent Párisba*, hogy a' jövő táborozás folytatása módjáról tanátskozzék a' Directoriummal. — A' *Jó reménység hegyének* vólt utólsó kormányzója levelet küldvén a' *Conventnek* mindenekről, a' mellyek ott történtek, számot adott, 's azzal mentette magát, hogy ő kéntelen vólt azon erősséget az Anglusoknak fel adni. Hivatalbeli kötelességének meg vizsgálására Commissió rendeltetett. —

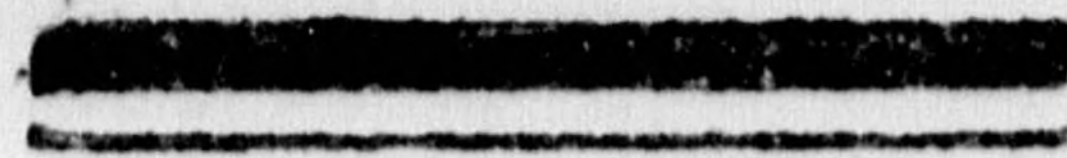
Német Birodalom.

A' miképen már másszor is jelentettük, a' *Prussziai* király és Fr. respublika közt végbe ment egyezés szerént, újabb demarcationális linea fog készitetni Német Ország északi tartományainak védelmezésére, mellyet egyik hadakozó félnek sem lészzen szabad által hágni (Tavaly is illy forma fel tétellel vonatatot a' demarcationális linea; de azért meg is keveset ügyeltek arra a' hadakozó felek). — Ezen lineának fedezésére 11000 főből álló *Hannoverai* gyalogság, lovasság és artilleria; 40000 *Prusszusok*, 8000 *Hasszusok* és 4000 *Brunsvigiai* katonák fognak küldettetni a' *Brunsvigiai* hertzeg kórmánya alatt. A' *Prussziai* seregek között 25000 ember már útban vagyon, lassan lassan a' többi is el érkezik. — B. *Hardenberg* Prussziai Status minister ismét *Basileába* fog menni.

Moguntziából írják Apr. 27-dikén, hogy a' *Baselbe* küldetett *Danus* minister harmad nappal annakelőtte utazott keresztül *Oppenheimon* és mintegy két óráig való conferentiát tartott B. *Lindt* Saxoniai Generálissál. Onnan lett el netele után mindjárt az a' hir támadt, hogy ő a' Német Birodalom és Fr. respublika közt békésséget akar szerzeni, mellynek szeréntsés végbe meneteléhez nagy reménysége vagyon a' körülbelől lakó helységeknek.

Svétzia.

A' *Stokholmban* lévő Orosz *Charge d' Affaires*, az az, második rangú követ B. *Budberg* egy promemoriát adott bé a' *Svétziai* királyi udvarnak, mellyben elő bezzéli, mitsoda okok által inditván nem botsátotta az Orosz Császárné maga szine eleibe, a' *Pétersburgba* küldetett *Svétziai* rendkívül való ministert, a' kire az ifjú király *Mecklenburg-Schwerini* hertzeg asszonnyal lett öszve mátkasodásának illendő módon való ki jelentése bizatott.

A' több okok közt nem utolsó ez, hogy a' mostani *Svétziai* Regensnek politikája ellenkezők az Orosz Birodalom alkotmányával, melly szerént nem régiben is nagy summa pénzt vett volna Fr. Országból az Oroszok ellen indítatandó had folytatására. Ahozképest, így szól B. *Budberg* bé adott promemoriájában, méltó oka vagyon a' Fels. Orosz Császárnénak a' Svétzia Ország részéről támadandó hadakozástól tartáni, hanemha a' Svéciai ifjú király mága maiorennitásához közelitvén, az északi háborús szeleket ideje korán meg fogja fojtani.

Azomban akár jobbra, akár balra, forduljon a' dolog, mindenképen szükségesnek tartya a' kormányszék a' hadi készüléteknek folytatását. — A' Svéciai *Finlandiának* fő kormányzója B. *Kling-sporn* Generális, ambár semmi parantsolatja nem vólt is az udvartól, azon 4000 parafztokon kívül, a' kik önként ajánlották magokat hazájok védelmezésére, 9000 főből álló hadi sereget gyűjtött öszve az Orosz Birodalomhoz tartozó *Finlandiának* határain. E' mellett az Országban fekvő regementek is parantsolatot vettek a' magok készen tartására.

Az északi háborús környülállásokban semmi részt nem akar ugyan venni a' Koppenhágai udvar: mindazáltal e' sem vesztegel egészlen, hanem tsak ugyan meg teszi a' maga tartományainak védelmezésére a' szükséges eszközöket. — A' korona örököse masszorra halasztotta a' fürdőbe való menetelét.

Török Birodalom.

Konstántzinápolyból Mártz. 11-dikén. A' fényes Porta szüntelen egy ármádiát akar *Drinápoly* mellett tartani, a' melly által minden ennekutánna *Európai* Birodalmában támadható zenebonákat le tsendesithessen. Melly vigyázósága annál szükségesebnek lenni láttatik, mivel legközelebb egy olly titkos komplot nyilatkoztatott a' kormányszék ki előtt, melly a' Császár élete ellen vala intézve, és a' melly különbkülönbféle *Európai* és *Asiai* tartományoknak Basáival egyet értett. —